

Området

Planerade vattenuttag

- Nuvarande råvattenförbrukning: 20 m³/dygn vinter och max 90 m³/dygn sommar.
- Planerat vattenuttag är detsamma som nuvarande uttag eftersom det inte bedöms finnas mer vatten i området. Behovet är dock större då det finns intresse för nybyggnation i närområdet.
- Det finns ingen vattendom för nuvarande uttag. Tillstånd kommer därför att sökas för även detta nu.

Markförutsättningar

- Varierande från tjocka till tunna jordarter
  - Stora delar morän, men även sand
  - Kalkstensberg
- Snabba vattentransporter ger hög sårbarhet

Viktiga data vid beräkning av skydds-områdets storlek

- Vattenuttagets storlek
- Grundvattenmagasinets hydrauliska egenskaper (data från provpumpning, påverkansområde)
- Markförutsättningar/geologi
- Grundvattenbildning
- Grundvattenytans naturliga lutning

Skydds-zoner - utbredning

- **Vattentäktsson:** Säkra ett effektivt närskydd. Ska enbart disponeras av vattentäktsinnehavaren
- **Primär skydds-zon:** Minimera risk för akut förorening. Uppehållstid minst 100 dygn
- **Sekundär skydds-zon:** Bibehålla eller förbättra grundvattenkvalité. Uppehållstid minst ett år.
- **Tertiär skydds-zon** (vid behov): resterande del av tillrinningsområde.

Riskkällor

1. Själva vattenverksamheten (skötsel underhåll)
2. Klimatförändringar, översvämningar, temperaturändringar
3. Sabotage, kris och krig
4. Vägar och transporter
5. Jord- och skogsbruk
6. Bebyggelse: boende och verksamheter

4. Riskkällor – Vägar och transporter

- Saltning, vilket inte förekommer på Gotländska vägar
- Olyckor (annan lagstiftning)
- Vägdragvatten

5. Riskkällor – Jord- och skogsbruk

- Läckage av bekämpningsmedel vid spridning och annan hantering.
- Läckage av växtnäringsämnen vid spridning och annan hantering. Läckage kan ske av bakterier från naturgödsel samt näringsämnen från all gödsel.
- Spill/utsläpp från mobila bränsletankar
- Djurhållning

6. Riskkällor – Bebyggelse: boende och verksamheter

- Spill/utsläpp från oljecisterner
- Spill/utsläpp av kemikalier, t ex bekämpningsmedel
- Parkering och uppställning av fordon, fordonstvätt
- Bristfälliga avloppsanläggningar, läckage från avloppsledningar
- Spill/utsläpp energianläggningar, borrhål bergvärme
- Spill/utsläpp vid anläggningsarbeten
- Läckage från upplag av avfall

Hitta riskobjekt

- Jordbruksmark – skog?
- Djurhållare?
- Andra verksamheter?
- Förorenad mark?
- Enskilda/gemensamma/kommunala avlopp?
- Cisterner?
- Bergvärme?
- Saltning?
- Egen biltvätt?

Risikanalyys

- Riskanalysen är ett verktyg för att systematiskt kategorisera risker inom avrinningsområdena för vattentäkterna. Resultatet är av översiktlig karaktär, och ger snarare en anvisning av rangordningen och storleken av de identifierade riskkällorna, än en definitiv och säker särskiljande rangordning. Resultatet kan användas som en lämplig grund för att bestämma skyddsföreskrifternas omfattning och restriktionsnivå.

Risikanalyt

- Liten sannolikhet för händelse → stor sannolikhet
- Liten konsekvens för händelse → stor konsekvens
- Låg riskklass → hög riskklass
- Risikanalyt pekar på skyddsbehov

Restriktionsnivåer

Anmälningsplikt används då huvudmännen, genom tillsynsmyndigheten, vill ha kännedom om en verksamhet eller en åtgärd inom vattenskyddsområde.

Tillståndsplikt används då huvudmännen, genom tillsynsmyndigheten, vill kontrollera förutsättningarna för hur en verksamhet eller åtgärd bedrivs inom ett vattenskyddsområde.

Förbud är en strängare reglering än ett tillståndskrav och bör användas om huvudregeln är att verksamheten eller åtgärden inte skall bedrivas.

Naturvårdsverkets (NV) allmänna råd om vattenskyddsområden (NFS 2003:16)

- NV allmänna råd tillsammans med NV handbok om vattenskyddsområden är vägledningar som ska användas vid regionens arbete med vattenskyddsområden och föreskrifter.
- I nästkommande bilder visas föreskriftsnivå som anges i de allmänna råden.
- De föreskrifter som kommer att föreslås i Kappelshamn kan bli mildare/samma/strängare än allmänna råd beroende på lokala förutsättningar, riskanalys mm

§ Petroleumprodukter

- Primär zon – enbart hantering för att försörja bostads och jordbruksfastighet med olja, tillståndsplikt
- Sekundär zon – tillståndsplikt för sådan hantering som kan motverka syftet med skyddet, hantering ska specificeras

■ § Kemiska bekämpningsmedel

- Primär zon – hantering förbjuden
- Sekundär zon - tillståndsplikt

§ Växtnäringsämnen mm

- Tillståndsplikt i bägge zoner, ange hantering
- Kan gälla spridning, gödsel- eller ensilageanläggning, lagring på mark

■ § Bark, timmer mm

- Båda zoner - förbud permanenta upplag
- Primär zon – tillståndsplikt för tillfälliga upplag
- Sekundär zon – OK med upplag från en avverkningssäsong

■ § Avloppsvatten

- Primär zon – Förbud ytterligare infiltrationsanläggningar samt utsläpp av annat avloppsvatten
- Sekundär zon – tillståndsplikt för infiltrationsanläggningar samt utsläpp av annat avloppsvatten

■ § Upplag av snö eller avfall

- Upplag av avfall eller av snö som härrör från trafikerade ytor i en skyddszon inte får förekomma i en skyddszon med strängare föreskrifter

■ § Asfalt, oljegrus och salt

- Förbud upplag av asfalt, oljegrus eller vägsalt i båda zoner
- Primär zon – tillståndsplikt spridning av vägsalt

■ § Täkter, schaktning mm

- Materialtät förbjuden i båda zoner
- Husbehovstäkt tillståndsplikt i båda zoner
- Tillståndsplikt i båda zoner för schaktningsarbeten, t ex i samband med vägbyggen eller annat byggande
- Tillståndsplikt i båda zoner för pålning, spontning och underjordsarbeten

§ Energianläggningar och vattenbrunnar

- Primär zon – förbud för t ex bergvärme och uttag av vatten
- Sekundär zon – tillståndsplikt för t ex bergvärme och uttag av vatten

■ § Miljöfarlig verksamhet

- Primär zon – Miljöfarlig verksamhet som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten får inte etableras
- Sekundär zon – Tillståndsplikt för ny anmälningsskyldig verksamhet

§ Övergångsbestämmelser - brukligt

- Om det blir förbud – får fortsätta i ett år
- Om det blir tillstånds- eller anmälningsplikt – får fortsätta i ett år. Innan ett år har gått ska ansökan/ anmälan ha påbörjats.

§ Allmänna bestämmelser - brukligt

- Inget tillstånd/anmälan behövs enligt vattenskydds-föreskrifterna om tillstånd redan finns enligt miljöbalken
- Om en verksamhet är anmäld enligt miljöbalken måste anmälan/tillstånd enligt vattenskydds-föreskrifterna också göras.

■ Information om vattenskydd?

www.gotland.se/vattenskydd